

Gedragsprotocol
Basisschool De Drie Vijvers
Milsbeek

Naam school:	Basisschool "De Drie Vijvers"
Adres school:	Schoolstraat 2, 6596 AP Milsbeek.
Telefoon:	0485-516566
E-mail:	info@dedrievijvers.nl
Website:	www.dedrievijvers.nl
Naam directeur:	Mevr. W.L.M. van Rossem

Milsbeek, mei 2014

Gedragprotocol

Inhoud:

1. Inleiding	3
2. Onacceptabel gedrag	5
3. Wat verstaan we onder pesten?	6
4. Oorzaken en gevolgen van pesten	7
5. Hoe herken je pesten?	8
6. Wat kunnen we er tegen doen.	10
7. Pestprotocol schematisch	13
8. Evaluatie en bijstelling	15
9. Plan van aanpak	17

Hoofdstuk 1 Inleiding

Met behulp van dit gedragsprotocol willen wij gewenst gedrag versterken, ongewenst gedrag corrigeren en pesten binnen onze school niet alleen aanpakken, maar ook voorkomen. Naast de nodige basisinformatie voor de leerkrachten is in dit protocol een duidelijk plan van aanpak beschreven; overzichten van regels en afspraken zijn opgenomen.

Het onderwerp onacceptabel gedrag/pesten is regelmatig in het nieuws. Gemiddeld tien procent van de kinderen in het basisonderwijs wordt gepest. Pesten is grensoverschrijdend gedrag dat respectvol met elkaar omgaan in de weg staat. Pesten in een schoolomgeving is zowel een probleem voor de pester en de gepeste, als voor de andere betrokkenen rondom een peestsituatie.

De volgende kernwaarden stellen we op onze school centraal:

- **respect en eerlijkheid**
- **veiligheid en vertrouwen**
- **plezier en durf**

De klassenregels zijn in alle groepen duidelijk zichtbaar opgehangen en met de kinderen besproken. In de gangen van de school zijn de zes basisregels opgehangen.

De gedragsregels op De Drie Vijvers:

1. We luisteren naar elkaar, we laten elkaar uitpraten.
2. We houden rekening met elkaar en helpen elkaar.
3. We gaan zorgvuldig om met de materialen.
4. We doen elkaar geen pijn!
5. We praten over problemen en lossen het samen op.
6. Iedereen is anders, samen zijn we een groep, waar dan ook.

Aan deze afspraken houden we ons!

Omdat pesten zich niet alleen beperkt tot de school, worden de ouders intensief betrokken bij de aanpak van pestgedrag. Dit protocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken.

1. De leerkrachten kunnen onacceptabel/pestgedrag signaleren en onderkennen.
2. Het gedragsprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
  - het voorkomen van onacceptabel/pestgedrag
  - het tijdig signaleren van onacceptabel/pestgedrag
  - het aanpakken van onacceptabel/pestgedrag
  - de samenwerking tussen ouders en school om onacceptabel/pestgedrag te voorkomen en aan te pakken.

Hoofdstuk 2 Onacceptabel gedrag

2.1 Wat verstaan we onder onacceptabel gedrag?

Een goed pedagogisch klimaat binnen de school bepaalt de leefbaarheid voor de leerlingen onderling en is een voorwaarde voor de mate waarin de leerlingen profijt kunnen hebben van de aangeboden leerstof. In een goed pedagogisch klimaat zal de leerling ten allen tijde een beroep moeten kunnen doen op de volwassenen. De volwassenen moeten het gevoel van veiligheid voor de leerlingen kunnen waarborgen. Om deze veiligheid te kunnen waarborgen is een aantal regels nodig. In dit protocol beschrijven we die regels wat betreft de grenzen van acceptabel gedrag. Dit protocol behoort daarmee tot de officiële documenten van de school. Het College van Bestuur, medewerkers en medezeggenschapsraad zijn het eens over deze afspraken. In de schoolgids wordt melding gemaakt van het bestaan van dit document.

We onderscheiden twee situaties waarin het onacceptabel gedrag kan voorkomen:

- A. gedrag van leerling t.o.v. leerkracht
- B. gedrag van leerling t.o.v. leerling

A. Bij onacceptabel gedrag c.q. geweld op school van de leerling t.o.v. de leerkracht onderscheiden we:

1. fysiek geweld
2. verbaal geweld
3. gedrag dat niet inpasbaar is in het pedagogisch klimaat.

1. Fysiek geweld van de leerling t.o.v. de leerkracht

In alle situaties is fysiek geweld ontoelaatbaar en volgt ogenblikkelijk isolering van de leerling van de groep. In het licht van het totaal aan pedagogische maatregelen mag het duidelijk zijn, dat hoe ouder de leerling is, hoe meer hij/zij verantwoordelijk gesteld kan worden voor zijn/haar gedrag. Bij jongere leerlingen kan een leerkracht door b.v. de leerling vast te houden de problematische situatie oplossen. Bij oudere leerlingen kan de geweldsdreiging zo groot worden, dat de leerkracht als enige verdediging ook fysiek geweld zou moeten toepassen. Omdat de leerkracht fysiek geweld moet vermijden, ontstaat dan een zeer onveilige situatie voor de leerkracht. De leerling wordt in dat geval direct zelf aansprakelijk gesteld voor zijn gedrag. Fysiek geweld van deze leerling ten opzichte van leerkrachten is in alle gevallen ontoelaatbaar. Bij het gebruik van lichamelijk geweld wordt deze leerling onmiddellijk geschorst voor drie dagen. Dit wordt zo spoedig mogelijk aan de ouders schriftelijk bevestigd. Het College van Bestuur en de inspectie worden ook schriftelijk op de hoogte gesteld. De ouders/verzorgers worden met hun zoon/dochter zo spoedig mogelijk na het gebeurde op school uitgenodigd, waar het gebeurde wordt besproken en de beslissing wordt toegelicht. Bij herhaling van dit gedrag moet overwogen worden deze leerling van school te verwijderen. Dit gebeurt pas na overleg met het College van Bestuur en door het College van Bestuur.

2. Verbaal geweld van de leerling t.o.v. de leerkracht

Hieronder verstaan we:

- dreiging met lichamelijk geweld waarbij de leerkracht onmachtgevoelens krijgt.
- intimidatie: systematisch andere leerlingen/leerkracht onder druk zetten.
- discriminatie: systematisch seksueel bedreigend zijn, bedreigend zijn tegen afwijkend gedrag en/of verschijningsvorm, het uitdragen van een maatschappijvisie die wettelijk niet toegestaan is.

Bij verbaal geweld hanteren we de volgende maatregelen:

- leerling wordt geïsoleerd van de groep
- leerkracht bespreekt het gedrag met de leerling en stelt schoolleiding en ouders op de hoogte

- bij herhaling wordt in overleg met de schoolleiding en het team een plan van aanpak gemaakt, waarbij ook de ouders betrokken worden.
- bij herhaalde overtreding kan schorsing uitgesproken worden. Ook hier kan de schoolleiding na overleg met het College van Bestuur besluiten de leerling van school te verwijderen.

3. Gedrag dat niet inpasbaar is in het pedagogisch klimaat

Hieronder verstaan we:

- het doelbewust verstoren van lessen
- extreem, langdurig aandachtvragend gedrag, waardoor de voortgang van de les wordt bedreigd. Andere leerlingen kunnen dan niet meer voldoende van het onderwijs profiteren.

Bij maatregelen denken we in de eerste plaats aan maatregelen die door de groepsleerkracht zelf toegepast kunnen worden. Bij herhaald overtreden vindt overleg met de intern begeleider en/of directie plaats. Ook hierover kan overleg met de ouders gevoerd moeten worden. Dit contact kan aanleiding zijn een plan op te stellen om het gedrag te verbeteren.

B. Onacceptabel gedrag van leerlingen t.o.v. elkaar, van materiaal, of gebouwen

Ook aan gedrag van de leerlingen onderling en met gebouwen of materiaal moeten grenzen gesteld worden. Onze school probeert een plek te zijn waarin leerlingen zich prettig en veilig voelen. Ouders verwachten van de leerkrachten dat zij de leerlingen tegen onacceptabel gedrag beschermen.

Onder onacceptabel gedrag van leerlingen verstaan we:

- fysiek geweld
- dreigen met fysiek geweld
- het voortdurend verbaal agressief zijn
- het voortdurend pesten
- discriminerend taalgebruik
- het opzettelijk vernielen van materiaal van school of medeleerlingen, vandalisme aan gebouwen of delen van gebouwen

Lichamelijk geweld wordt niet geaccepteerd. We maken geen onderscheid tussen lichamelijk geweld in de klas of in de vrije spelsituatie. Lichamelijk geweld is altijd een reden tot sancties. In eerste instantie zal de leerkracht met de leerling(en) in gesprek gaan. De leerkracht is verantwoordelijk voor de strafmaatregel(en). Indien het incident zich buiten afgespeeld heeft, worden de namen van de betrokken leerlingen genoteerd in het incidentenschrift. Bij herhaling van het gedrag wordt in samenwerking met de intern begeleider en/of de directie een plan van aanpak gemaakt. De ouders worden bij het opstellen van dit plan betrokken. In het plan wordt uitgegaan van het gewenste gedrag. Er worden afspraken gemaakt over de maatregelen die getroffen worden bij de overtreding van de regel. We proberen met de maatregelen vooral de mogelijkheden van de leerling te gebruiken om ongewenst gedrag te verbeteren.

Agressie tegen materialen of gebouwen wordt op dezelfde manier behandeld. Als er ondanks de duidelijke afspraken geen verbetering geconstateerd wordt, zal de directie in een gesprek met de ouders de ontstane situatie toelichten en gezamenlijk afspraken maken. Deze afspraken hebben ook de mogelijkheid dat de school de begeleiding van de leerling moet beëindigen.

Plan van aanpak

In het plan van aanpak moeten in ieder geval opgenomen zijn:

- beschrijving van het onacceptabele gedrag
- beschrijving van het gewenste gedrag

- beschrijving van stappenplan richting het gewenste gedrag
- handtekening van de ouders
- handtekening van de leerling
- maatregelen die voorgesteld worden bij herhaling van het gedrag.

Het plan van aanpak wordt schriftelijk vastgelegd en door school en ouders voor akkoord getekend.

2.2 Wat verstaan we onder pesten?

Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie voortvloeien.

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van plagen en pesten en de gevolgen van dit gedrag vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag:

Plagen	Pesten
Iedereen is gelijkwaardig.	Er is machtsverschil.
Wie tegen wie verschild steeds; eerst doet/zegt de een iets en vervolgens de ander.	Het is steeds dezelfde die door anderen als doelwit wordt uitgekozen.
Eén tegen één.	Een groepje tegen een.
Iedereen heeft lol.	Eén of een paar personen hebben lol; één in ieder geval niet.
Het is als grapje bedoeld.	Het is een bewuste, negatief gerichte actie tegen de ander.
Je kunt het zeggen als je het niet leuk meer vindt en dan stopt het.	Het is lastig te stoppen.

Hoofdstuk 3 Oorzaken en gevolgen van pesten

Wanneer duidelijk is wat de oorzaken voor het pesten zijn, hebben we een handvat om het pesten te voorkomen of zo nodig te bestrijden.

Er zijn veel mogelijke oorzaken die elkaar niet uitsluiten en elkaar waarschijnlijk zelfs versterken:

- a. Er liggen oorzaken bij het individuele kind, bijvoorbeeld een kwetsbaar karakter of een opvoeding die agressie tolereert.
- b. Er liggen ook oorzaken in het groepsproces waar de macht wordt verdeeld en er voor het afreageren van frustratie en agressie vaak behoefte is aan een zondebok.

a. Oorzaken bij het individuele kind

Slachtoffers worden vaak gekozen, omdat ze zich op een bepaalde manier gedragen: ze huilen vlug of ze zien er onzeker uit. Ze zijn kwetsbaar en dat spreekt de pester aan. Kinderen die afwijken van de groep zijn om die reden ook vaker slachtoffer dan anderen. Het feit dat ze in minderheid zijn, maakt ze zichtbaar en kwetsbaarder.

De kinderen die pesten zijn op het eerste gezicht sterk en stevig. Vaak gedragen ze zich wat brutaler en agressiever dan de andere kinderen in de groep, zowel naar kinderen als volwassenen. Ze lijken populair in de groep, maar die populariteit dwingen ze af. Door te laten zien wat ze allemaal durven, maken ze van veel klasgenoten bange volgers die meteen bereid zijn om mee te doen als er iemand gepest gaat worden.

b. Oorzaken in het groepsproces

Er zijn vier hoofdoorzaken aan te wijzen. Deze komen opeenvolgend aan de orde:

1. Pesten uit frustratie

Drs. Bob van der Meer noemt vier oorzaken voor pesten op school.

- a. *Onveiligheid in de klas*
Er is een voortdurende strijd om de macht. De leerlingen gaan onzorgvuldig met elkaar om. Er is sprake van slechte omgangsnormen of -vormen. Door al die onduidelijkheden heerst in de klas vaak het recht van de sterkste.
- b. *Autoritair gedrag van de leerkracht*
De leerkracht bepaalt alles en geeft de leerlingen geen eigen verantwoordelijkheid. Zij worden voortdurend onder druk gezet om te gehoorzamen. De leerkracht geeft dagelijks het voorbeeld hoe je macht uitoefent.
- c. *Voortdurend wedijveren*
Dat gebeurt in situaties waar de leerkracht leerlingen vaak met elkaar vergelijkt. Aangevoeld is dat competitie de agressie in een groep verhoogt.
- d. *De leerling als nummer behandelen*
Hoe anoniemer individuen zijn, hoe agressiever ze worden. Het gebrek aan persoonlijke waardering is daarvan de belangrijkste oorzaak. De kans bestaat dat die agressie wordt afgereageerd op een klasgenoot die zogenaamd lager op de sociale ladder staat.

2. Pesten om agressie af te reageren

Deze hoofdoorzaak spreekt voor zich.

3. Pesten als lid van een groep

De pester zoekt een slachtoffer, maar ook medestanders. Die medestanders zijn nodig om de rol die de pester speelt te erkennen. Het geeft hem een gevoel van macht. Het persoonlijke verantwoordelijkheidsgevoel voor een negatieve daad, zoals pesten, wordt aanmerkelijk kleiner als er meer mensen aan meedoen. De kinderen hebben minder schuldgevoelens na het pesten. Daarom zijn ze ook minder geneigd om te stoppen. Als gevolg van vernederingen, gemene grappen en aanvallen, kan het gepeste kind steeds meer gezien worden als een "waardeloos persoon". "Het is ook zijn of haar eigen schuld", wordt er dan al gauw gezegd.

4. Pesten omdat het wordt voorgedaan

Uit veel onderzoeken en studies blijkt dat zowel kinderen als volwassenen zich agressiever gaan gedragen als ze dat in hun omgeving zien gebeuren. Het effect is extra sterk als een zogenaamd voorbeeld tegen wie ze positief aankijken zich agressief gedraagt.

Zowel op scholen als in sportclubs gebeurt het wel, dat een volwassene zijn leerlingen of pupillen op hun zwakke plek proberen te raken in de hoop dat ze dan beter gaan presteren. Het effect is averechts. Het slachtoffer wordt onzeker en gaat juist minder presteren.

Bovendien is het voor de groep een voorbeeld dat kan worden opgevolgd. Iemand op zijn zwakke plek aanspreken, wordt blijikbaar geaccepteerd. De volwassene doet het toch ook.

Gevolgen plagen	Gevolgen pesten
Korte draaglijke pijntjes (horen bij het spel) en worden soms ook als prettig ervaren.	Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en lang naslepen.
De vroegere relaties worden vlug hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd.	Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
Het kind blijft opgenomen in de groep.	Isolent en grote eenzaamheid bij het kind. Aan de basisbehoefte om 'bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
De groep lijdt er niet echt onder.	De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig en wantrouwt elkaar.

Hoofdstuk 4 Hoe herken je pesten en wie speelt hierin een rol?

Binnen school dient iedere geleding alert te zijn op signalering van pestgedrag, zowel het hieronder beschreven specifieke gedrag van pestende kinderen als van gepeste kinderen. Wordt pestgedrag herkend, dan is het zaak dit te melden. In eerste instantie aan de leerkracht van het gepeste kind en het pestende kind, maar ook melding aan de intern begeleider, de directeur of de interne vertrouwenspersoon, is zoals hieronder in het pestprotocol beschreven, mogelijk. Melding van pestgedrag kan door iedereen gedaan worden, maar in de praktijk zal ofwel het gepeste kind, ofwel ouders of personeel aan onze school dit gedrag meestal signaleren.

Om leerkrachten in staat te stellen pestgedrag te signaleren en vervolgens te kunnen ingrijpen, zal de school zorg dragen voor regelmatige scholing van leerkrachten op dit punt. Wanneer we iets willen doen aan het pesten op school, moeten we het pesten als zodanig kunnen signaleren.

Kenmerken van de pester

Wij willen niet zomaar iemand een etiket van “pester” opplakken. Toch blijkt in de praktijk dat bij kinderen die pesten, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen.

Het kind:

- heeft moeite met regels en grenzen,
- schat situaties verkeerd in,
- schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in,
- heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.),
- lijdt vaak aan een negatieve faalangst,
- is niet noodzakelijk dommer of slimmer dan de rest,
- geniet respect uit angst en niet uit waardering,
- heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt geen rekening met anderen,
- wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers,
- staat vrij positief tegenover geweld, agressie en het gebruik van stoere taal,
- imiteert graag agressief gedrag,
- is vlugger agressief, gebruikt sneller geweld,
- lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt, komt uit voor zijn mening,
- is vrij impulsief,
- oordeelt vaak negatief over klasgenoten,
- heeft de neiging anderen te overschreeuwen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt,
- is meestal fysiek sterker en heeft sterke vrienden om zich heen die zijn gezag respecteren.

Kenmerken van het gepeste kind

Wij willen niet zomaar iemand het etiket van “gepeste” opplakken. Toch blijkt in de praktijk dat bij kinderen die pesten, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen.

Het kind:

- gaat niet graag naar school,
- schoolresultaten worden minder,
- klaagt over buikpijn of hoofdpijn,
- raakt regelmatig dingen kwijt,
- is eerder in zichzelf gekeerd,
- is geneigd zich onderdanig of gedienschtig te gedragen,
- is onzeker in zijn sociale contacten,
- durft niet op te komen voor zichzelf,
- heeft vaak een lage dunk van zichzelf en kan uiteindelijk zelfs geloven dat hij het verdient om gepest te worden,
- voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen
- is meestal fysiek zwakker,
- voelt niet goed aan welke regels of normen er binnen de groep gelden,
- houdt niet van geweld, agressief of onbeschoft taalgebruik,
- weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.

Hoofdstuk 5 Wat kunnen we ertegen doen?

Onacceptabel gedrag/pesten is in geen geval acceptabel. Komt dit gedrag voor, dan treden we hiertegen op. Voorkomen is echter beter dan genezen. Om het te voorkomen, ondernemen we de volgende acties:

1. We bevorderen wederzijds respect en waardering van de leerlingen onderling, met onze zes kernwaarden als uitgangspunt.
  - respect en eerlijkheid
  - veiligheid en vertrouwen
  - plezier en durf
2. De leerkrachten hebben kennis en inzicht m.b.t. pestgedrag en zijn vaardig in het signaleren en het ombuigen van pestgedrag naar constructief gedrag. Alle leerkrachten zijn bekend met het gedragsprotocol en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen.
3. We hanteren, door de hele school heen, de volgende gedragsregels:
  - We luisteren naar elkaar, we laten elkaar uitpraten.
  - We houden rekening met elkaar en helpen elkaar.
  - We gaan zorgvuldig om met de materialen.
  - We doen elkaar geen pijn!
  - We praten over problemen en lossen het samen op.
  - Iedereen is anders, samen zijn we een groep, waar dan ook.
4. In alle groepen worden duidelijke groepsregels gehanteerd die samen met de leerlingen worden opgesteld en besproken. In groep 1/2 worden de groepsregels ten aanzien van pestgedrag uitgebreid besproken in kringgesprekken. In deze groepen zijn de regels op schrift gesteld m.b.v. picto's/foto's en zijn aan de wand van het lokaal opgehangen. Op deze wijze houden we ouders op de hoogte van de gehanteerde regels en afspraken. Er wordt gebruik gemaakt van bronnenboek 'Natuurlijk Sociaal'. In de midden- en bovenbouwgroepen zijn de groepsregels op schrift gesteld en hangen duidelijk zichtbaar voor alle leerlingen aan de muur van het lokaal. Ook hier wordt gebruik gemaakt van het bronnenboek 'Natuurlijk Sociaal'.
5. Bij aanvang van het schooljaar, wordt in de groepen 3 t/m 8 een sociogram gemaakt. Dit levert een beeld op over de relaties binnen de groep. M.b.v. dit sociogram kunnen stappen gezet worden om kinderen die buiten de groep vallen, pesten of gepest worden extra te begeleiden. Zo nodig wordt het maken van het sociogram in de tweede helft van het schooljaar herhaald.
6. Er is tien minuten voor de aanvang van de lessen en gedurende de pauzes toezicht op het schoolplein. Drie keer per week wordt er gesplitst buiten gespeeld (middenbouw/bovenbouw); de kinderen uit de midden- en bovenbouw spelen op een eigen plein. Dit wisselt per dag, per plein surveilleert er één leerkracht. Op woensdag en vrijdag wordt er gescheiden gepauzeerd.
7. Conflicten worden geregistreerd in het 'incidentenschriftje' door de surveillerende leerkracht en mondeling doorgegeven aan de groepsleerkracht. Als kinderen in dezelfde week twee keer in het schriftje genoteerd worden, volgt er een strafmaatregel. Ze moeten een pauze binnenblijven (met een opdracht). Indien dit zich binnen 1 maand herhaalt, wordt er contact met ouders hierover opgenomen.
8. Ieder schooljaar wordt er in groep 6 door de groepsleerkracht en de interne begeleider van de bovenbouw gewerkt met het project 'Een huis vol gevoelens en Axen'. De belangrijkste doelstelling van dit programma is het creëren van een open sfeer in de groep, waarin gevoelens en sociale vaardigheden een plaats krijgen. Dit vindt plaats in groep 6, omdat:
  - dit een leeftijd is dat kinderen zich meer bewust worden van zichzelf en elkaar
  - de kinderen richting de "echte" bovenbouw weerbaarder moeten zijn en zekerder van hun plaats in de groep
  - een stevige basis doorwerkt naar de middelbare school.

De kinderen vullen voorafgaand aan dit project zelfstandig en individueel het computerprogramma 'Viseon' (Cito) in. 'Viseon' bestaat uit twee digitale vragenlijsten. De leerlingenlijst is een zelfbeoordelinglijst voor leerlingen van groep 5 tot en met 8. In deze lijst komen de volgende aspecten aan bod:

- zelfvertrouwen
- werkhouding
- relatie met de leerkracht(en)
- relatie met andere leerlingen
- schoolbeeld

Daarnaast is er ook een leerkrachtlijst, in deze lijst komen de volgende aspecten aan bod:

- zorgvuldige - onzorgvuldige werkhouding
- aangenaam - storend gedrag
- emotionele stabiliteit - instabiliteit
- sociaal - teruggetrokken gedrag

9. De leerling-vragenlijst wordt dus door alle leerlingen uit groep 6 ingevuld. Daarnaast wordt Viseon ook gebruikt als signaleringsinstrument voor individuele leerlingen. Vaak wordt dan de leerling- (vanaf groep 5) en leerkrachtlijst ingevuld.
10. In de middenbouw wordt door de intern begeleider jaarlijks een SOVA-training gegeven om kinderen bewust te maken van hun gedrag en hun weerbaarheid te vergroten.
Aanleiding voor deelname:
  - het functioneren van het kind in de groep (de leerkracht signaleert)
  - de ontwikkeling van het kind in het algemeen (de ouders signaleren i.s.m. de leerkracht).
11. Bij een concreet geval van pesten hanteren we het pestprotocol.
12. De schoolregels en het pestprotocol zijn onderdeel van de schoolgids.
13. We zetten actueel uitnodigend spel- en lesmateriaal in om pesten te voorkomen.
14. We maken gebruik van de materialen op dit gebied in de orthotheek.

Hoofdstuk 6 Pestprotocol

Pesten wordt op onze school niet geaccepteerd. Is er sprake van pesten, dan wordt onderstaand protocol gevolgd:

De leerkracht ontvangt een melding van pesten

De melding wordt door de leerkracht doorgegeven aan de intern begeleider en de directeur. De leerkracht is verantwoordelijk voor het vervolg.

De leerkracht

- spreekt met het slachtoffer
- spreekt met de pester
- besteedt aandacht aan pesten in een klassengesprek (heeft oog voor de meelopers)
- licht de ouders van de pester en het slachtoffer in
- houdt de interne begeleider en directeur op de hoogte van de ontwikkelingen
- houdt het team, zo nodig, op de hoogte van de ontwikkelingen
- er wordt een gedragscontract ingevuld.
- legt de ontwikkelingen schriftelijk vast in Eduscope.

Als het pesten stopt blijft de leerkracht opletten om te voorkomen dat het pesten weer begint.

Als het pesten niet stopt, of het pesten begint weer opnieuw, dan meldt de leerkracht dit bij intern begeleider en de directeur.

De directeur

De directeur neemt in samenspraak met de intern begeleider de aanpak over. De directeur is verantwoordelijk voor het vervolg. De intern begeleider speelt een belangrijke rol in de praktische uitvoering van de gemaakte afspraken.

De directeur

- spreekt met het slachtoffer en neemt deze in bescherming
- spreekt met de pester en houdt deze verantwoordelijk; er is hierbij aandacht voor de 'meelopers'
- licht de ouders van het slachtoffer in
- licht de ouders van de pester in
- licht het team in
- probeert door samenwerking met de leerkracht(en), intern begeleider en ouders het pesten te stoppen
- er wordt een gedragscontract ingevuld
- legt de ontwikkelingen schriftelijk vast in Eduscope.

Als het pesten niet stopt, of het pesten begint weer opnieuw, dan meldt de directeur het pesten bij het bestuur.

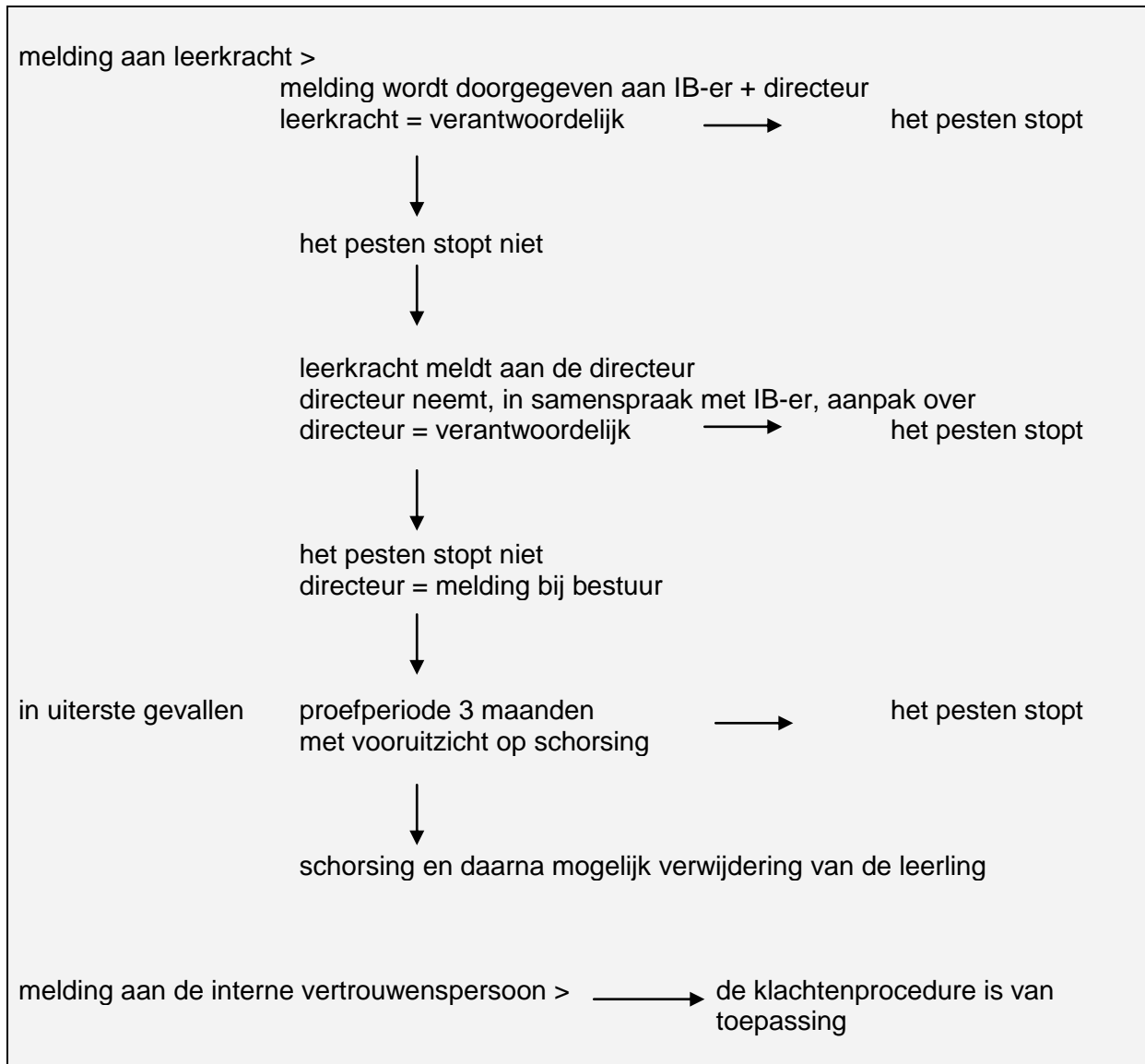
In het uiterste geval: directeur en bestuur

Wanneer de directeur, de intern begeleider, de leerkracht(en) en de ouders geen reële mogelijkheid meer zien om het pesten te stoppen, wordt melding gemaakt aan het bestuur met het advies over te gaan tot het instellen van een proefperiode van drie maanden, waarbij schorsing in het vooruitzicht wordt gesteld. Mocht schorsing uiteindelijk niet leiden tot het uitblijven van het pesten, dan wordt de leerling van school verwijderd.

De interne vertrouwenspersoon ontvangt een melding

De klachtenprocedure is van toepassing. Wanneer de klager hiermee instemt, wordt melding door de interne vertrouwenspersoon doorgegeven aan de directeur. Houdt de klager vast aan geheimhouding, dan kan de klacht niet in behandeling genomen worden.

Bovenstaande in schema

Maatregelen ter bescherming van gepeste kinderen

Bij een pestincident richt de aandacht zich al gauw op de pester(s). We proberen te bereiken dat zij het pestgedrag niet meer laten zien. Naast deze beleidslijn is het ook nodig te werken aan het voorkomen van pestgedrag. Na een pestincident is nog steeds hulp nodig, omdat het gepeste kind een traumatische ervaring heeft ondergaan en hierdoor mogelijk nog meer vatbaar is voor pestgedrag dan voorheen. Dit betekent ook dat er aandacht moet zijn voor de 'meelopers'.

Basisschool De Drie Vijvers neemt op dit punt de volgende gedragslijn aan:

Als een kind slachtoffer geweest is van pestgedrag, zal de leerkracht (in samenspraak met de ouders) doen wat in zijn/haar vermogen ligt om deze ervaring op een goede manier te verwerken en het zelfvertrouwen van het kind te herstellen en te versterken.

Om pestincidenten in de toekomst ten aanzien van het gepeste kind zoveel mogelijk te voorkomen, zal de leerkracht extra aandacht schenken aan het gepeste kind. Dit doet de leerkracht door:

- te werken aan een veilige omgeving voor het kind, mogelijk met behulp van een handelingsplan
- het voeren van regelmatige gesprekjes met het kind
- anderen buiten de klassensituatie te attenderen op het kind met de vraag specifiek dit kind in de gaten te houden (andere leerkrachten, overblijfkkrachten, begeleidende ouders bij excursies etc.)
- zorg te dragen voor een goede overdracht bij overgang naar een andere groep
- ook verder in de schoolloopbaan en bij overgang naar het voortgezet onderwijs of plaatsing op een andere basisschool is de leerkracht ervoor verantwoordelijk dat de voorgeschiedenis van het kind aan de orde komt
- verslaggeving van het pestincident en het vervolg hiervan in Eduscope op te nemen.

Hoofdstuk 7 Evaluatie

Het gedragsprotocol wordt jaarlijks aan het eind van het schooljaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Plan van aanpak

Dit plan van aanpak is een afspraak tussen.....(naam leerkracht)
en .....(naam leerling) over .....(onderwerp).

.....(naam leerling) zal van .... tot ....(data invullen)

- 1) .....(concreet gedrag invullen, positieve bewoordingen)
- 2) .....
- 3) .....

.....(naam leerkracht) zal aan het einde van de ochtend en aan het eind van de middag vertellen of het doel bereikt is. Op een verzamelkaart is plaats voor tien krullen. Als er tien krullen zijn verzameld, volgt er een beloning. Deze beloning komt ten goede aan de hele groep.

We hebben samen bedacht wat die beloning is: .....(beloning vermelden)

Op .....(datum) kijken we hoe het gaat.

Handtekening

Leerling .....

Leerkracht .....

Ouder .....

Plan van aanpak

Dit plan van aanpak is een afspraak tussen.....(naam directeur)
en .....(naam leerling) over .....(onderwerp).

.....(naam leerling) zal van .... tot ....(data invullen)

- 1) .....(concreet gedrag invullen, positieve bewoordingen)
- 2) .....
- 3) .....

.....(naam directeur) zal aan het einde van de ochtend en aan het eind van de middag vertellen of het doel bereikt is. Op een verzamelkaart is plaats voor tien krullen. Als er tien krullen zijn verzameld, volgt er een beloning. Deze beloning komt ten goede aan de hele groep.

We hebben samen bedacht wat die beloning is: .....(beloning vermelden)

Op .....(datum) kijken we hoe het gaat.

Handtekening

Leerling .....

Directeur .....

Ouder .....